

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyiltér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Agrarizmus és a közvélemény.*

— Dr. Takácsy Sándortól. —

Arad, deczember 27.

Most, midőn a képviselőházban az agrarvita lezajlott, legyen szabad a párt-szemponatok által nem befolyásolt és — véleményem szerint a közfelfogást is hiven föltüntető alábbi nézetemnek a tulságosan védett és tulságosan támadott agrar kérdés dolgában kifejezést adnom. Epen eleget tanultam a nemzetgazdaságtan és politikai tudományokból arra, hogy ne lehessen kizárólagosan agrár és mint magam is mezőgazda, épen eléggé érzem a mezőgazdaság bajait, hogy azoknak politikai szempontok érdekéből való könnyelmű mellőzését fájlalhassem.

A törvényhozás, a sajtó, melyeknek minden activ tagja egyuttal pártember, a párt-szemponot felett igen könnyen elfelejti a tárgyalt kérdésnek a lényegét; s a szerint amint pártállása az ő látcsövét szűkebb vagy tágabb végével illesztette szeme elé, kisebbnek, nagyobbak látja a tárgyat.

A mezőgazdák, vagyis a vagyonos paraszt, kis- és középbirtokosok, kik magukról talán nem egészen helytelenül azt hiszik, hogy a nemzet legerősebb és legmagyarabb alkat elemét képezik, majdnem kivétel nélkül máskép, higgadtan gondolkoznak. Ők képezik a nemzet, azon magyar nép loyaltitását, megörökítő osztályát, mely a hires és szivből jött lelkes felkiáltáshoz: „Vitam et sanguinem pro rege nostro” a súlyos helyzet és általános elszegényedés belátásával azt tette hozzá, hogy „sed avenam non.” Vegye jól fontolóra minden párt ma is, hogy a magyar mezőgazdák zöme csak bizonyos mértékig hajlandó párt jelszavak által vezetett magat, s ha egyszer észre veszi, hogy a pártok politikai jelszavai ideális céljai után való törekvéseikben az ő reális érdekeiket mellőzik, elfordul tőlük.

A mezőgazdaság súlyos válságban van, azt ma már tagadni nem lehet, ezt bebiztosította a magyar gazdák egyhangú feljajdulása. Az agrár kérdés első támaszát az ellenzékben, az Apponyi pártban lelte. E párt volt bajaink első tolmácsa, s midőn ezen párt az agrár-kérdést felvetette, úgy a kormány, mint a kormánypárti sajtó, nemcsak hogy a kérdés tárgyilagossá megvitatásába nem bocsátkoztak, de mindennel, ami az agrár-kérdéssel összefügg, mindennel ellenséges álláspontot foglaltak el. — A képviselőházban a földmive-

lési tárcza költségvetésének alkalmából a mezőgazdaság bajai és sérelmei megvitatás tárgyát képezték; — s bár sok kérdés kellő méltatást nem nyert, — mindnyájan mezőgazdák, akik az agrár-kérdést nem a párt-politika szempontjából tekintjük, örömmel konstatáltuk, hogy legalább — amit eddig nem tett, — a képviselőház mégis foglalkozik a bennünket olyan közletről érdeklő kérdésekkel. Am a hosszú — innen-onnan egy hónapos, — vita alatt a leglényegesebb kérdésekre felvilágosítást nem kaptunk. — Nem adott kellő, praecis felvilágosítást a kormány azokra a vádakra, melyek a romániai buza tekintetében ellene emeltettek, nem tudja igazolni, mire jó a szerbiai ökor behozatala a pesti vágó piacra, most, midőn a szerbiai ökorhoz hasonló másodrendű vágómarháját a magyar gazda értékesíteni alig tudja. — Nem hallottunk a földmivelési vita alatt a kormány részéről egyebet, minthogy a magyar gazda termeljen többet; termeljen többet pedig műtrágya segítségével is. — Ha többet termelünk több, s ennél fogva olcsóbb lesz a buza. Már pedig a műtrágya nem csekély pénzbe, a mai ár szerint számítva 2 és fél m. m. buza árba kerül holdankint. Ez tehát nem segítség. Nem segítség az sem amit Miklós Ödön államtitkár ur ígért, hogy helyes csatornázási rendszer által a fuvardijak kisebbek lesznek. Nem segítség ez, mert a csatornázás ígérete már nagyon régi, s még nagyon messze a jövő, melyben ezen ígéret, ha most egyszer beváltatnék is, gyümölcseit megteremethetné.

De miért foglalkoznám a földmivelési tárcza költségvetési vitájával tovább is részletesen, mikor elfogulatlanul tekintve az egész vita nem is a kérdés lényegileg való tárgyalását, hanem csak annak fellevetését jelenti még.

A magyar képviselőház ugyanis 1867. óta tárgyalt behatóan és részlegesen mindenféle kérdést, csak a mezőgazdasággal nem foglalkozott soha alaposan és komolyan. Ha mezőgazdasági kérdés tárgyalatott, üres padok ásitottak a szónokra, s a mezőgazdák szó nélkül túrték, hogy az ország legvitalisabb érdekei helyett, meddő dulakodások szinpadja legyen a parlament, hogy az önkéntesek két évi szolgálátat botrányok s utczai tüntetésekig fejlessze, hogy a tábornokok jelző lobo-gójának szinei, a csendörök kardbojtjának sárga fekete vagy nemzeti színű volta miatti vitákkal töltse idejét a képviselőház. Azután jött a Kossuth honosítása, azután a Hentzi-szobor, azután a katonai akadémiák ügye stb.

Mindent túrtunk amig lehetett, most azonban, hogy a mezőgazdaság állapota valóban kétségbejött, most mikor az ország

összes gazdái feljajdulnak, találkozott a nemzeti párt, mely a soká mellőzött érdekek szószólójává tenni magát hajlandó lett. Köszönet nekik ezért is! De nem köszönjük meg azt, hogy az agrár kérdést olybá tekintették, mely alkalmat nyújt nekik a kormányt támadniok, nem köszönjük meg azt, hogy az agrár kérdést szerencsétlenül párt kérdéssé tették és így saját ellenfeleiket a mi ügyünk ellen is zuditották, saját népszerűtlenségüket a mezőgazdasági kérdésre is áthárították.

Ott vagyunk ismét a hol voltunk. Az agrár kérdés nem saját fontossága, de az annak felvetéséből a pártra származható haszna szerint mérlegeltetett. — A kormány és sajtója hasonló hibába estek. A mezőgazdaság bajai orvoslásának eszméje nem az ő szellemök szülötte volt, s azért azzal szemben ellenséges állást foglaltak. Nem azt tekintették, valjon a felvetett kérdés megoldása valójában szükséges-e az országnak, hanem egyszerűen támadtak mindent ami agrarizmusra vonatkozott, támadták pedig nem azért, mert az agrár érdekek támogatását szükségesnek nem látták volna, de azért, mert ezt a kérdést az ellenzék vetette fel, az ellenzék írta zászlajára. Hiszen még maga a kifejezés, agrarizmus is hibás, nem akar józan ember ma Magyarországon oly közgazdasági politikát, mely az ipar és kereskedelem mellőzésével tisztán a mezőgazdaságot támogatná. Nem akarunk mi mezőgazdák Bismarck szerű „junker” közgazdasági politikát. Nem kívánjuk a mezőgazdaság érdekeinek az állam részéről való kizárólagos támogatását, csak azt kívánjuk, foglalkozzanak velünk, a mi bajainkkal is, ne áldozzanak fel bennünket teljesen más érdekeknek.

A mezőgazdaság terményeinek fogyasztója, — jól tudjuk, — az iparos és kereskedő, — mint viszont a mi — ipari export nélkül való — külkereskedelmi viszonyaink között az iparos termelőnek egyedüli fogyasztója a magyar mezőgazda. A mi célunk nem egyes termelési ágak mesterséges emelése, de a közvagyonosodásnak általában való emelése.

A magyar nemzet intelligenciájának zöme, ragaszkodik a 67-iki kiegyezéshez, és annak alapján óhajtja a nemzet politikáját vinni, de elvárja azoktól a pártoktól, melyek ezen alapon állanak, hogy közgazdasági érdekei általuk megvédessenek, hogy azok törekvése is oda irányuljon, miszerint a nemzet a közvagyonosodás terén haladhasson. A nép kezdi immár megenni a hangzatos politikai jelszavak kedvéért folytatott képviselőházi vitákat, melyek egyik-másik parlamenti matadornak nymbuszának és pillanatnyi népszerűségének igen, de a nemzet közvagyonosodásának éppenséggel nem váltak hasznára. Ma a magyar mezőgazda elvárja

* Készséggel nyitjuk meg lapunk hasábját megyei közéletünk fiatal gárdájának a kiváló tagja számára, hogy egy oly kérdésben, melyhez úgy tanulmányi, mint gyakorlati tapasztalatai alapján első sorban hivatott hozzájárulnia, nézeteit himezetlen nyíltsággal kifejezze, bárha e nézetek politikai vonatkozásaiban igen sok az ellentétes s mi lapunk álláspontjával és irányával. Epen azért föntartjuk magunknak a jogot, hogy alkalmilag ezen ellentétek közelebbi méltatására rátérhessünk. A szerk.

azon párttól, melynek tagjai közé tartozik, hogy az ő érdekeit szíven viselje, elvárja, hogy ne csak nagy szavakkal, ne csak „liberális”, vagy „nemzeti” irányu szavakkal dobálódzék, hanem hogy foglalkozzék komolyan és alaposan azon kérdésekkel, melyeknek helyes vagy helytelen megoldásától a nemzet vagyongyarpodása vagy csökkenése függ. Ma már nagyon is tisztában vagyunk az iránt, hogy a nemzet politikai sulya a nemzet gazdagságától függ, nagyon tisztában vagyunk azzal is, hogy a kettős monarchiában a befolyás akkor lesz a miénk, ha mi leszünk a gazdagabb fele a birodalomnak; jól tudjuk azt is, miszerint arra nézve, hogy azzá legyünk az előfeltételek megvannak. Ha megadatik a helyes nemzetgazdasági politika által a lehetőség az országnak természet adta kincseit kellőleg kihasználnia, a gazdagabbak s ezzel a befolyásosabbak is bizonyára mi leszünk.

Van az országnak egy pártja mely a 67-iki kiegyezést el nem fogadva, csak a personal uniót vállalná el, s mely az országnak Austriától való közgazdasági függetlenségére is törekszik, mely gazdasági függetlenség Magyarország mezőgazdaságára nézve igen előnyösnek látszik. Látszik mondom, mert hogy valósággal az volna-e, épen nincsen beigazolva. De akár előnyös, akár pedig káros volna a külön vámterület, amint mindenki tudja a mezőgazdaság bajainak orvoslására igen sokan ezt tartják alkalmas szernek, mert általános hit, hogy minden vám szerződés alkalmával, a magyar mezőgazdaságnak kell megfizetni az osztrák iparnak nyújtott kedvezményeket.

Vigyázzanak tehát a 67-iki kiegyezés alapján álló pártok; foglalkozzanak alaposan a mezőgazdasági kérdéssel; ne használják ezt fel — mint az ellenzék teszi — párt politikára, s ne tagadják meg ezen kérdés létjogosultságát — mint a kormánypárti sajtó jó része tette — mert arra találnak virradni, hogy a gazda közönség, a léha személy- és hatalom kérdésbe beleunva, ahhoz a párthoz fog fordulni, melynek programjában olyasmit talál, mit érdekei megvédésére alkalmasnak tart. A kormány maga az utóbbi földmívelési költségvetési vita alkalmából legalább annyit megtett, hogy a kérdést megfontolásra méltónak tartotta.

Elvárjuk a továbbiakban tőle, hogy az agrár kérdést csak azért, mert az ellenzék az ő vezéreszméjévé tette, háttérbe szorítani nem fogja. Elvárjuk a kormány és a pártjától, hogy magáévá teszi a mezőgazdák panaszait és bajaikon nem csak ígéretekkel, hanem tettekkel is fog segíteni, elvárjuk ezt az ő saját, sőt el a fennálló közjogi alap érdekében is, mert megeshetik, hogy különben az elkedvetlenedett gazda közönség azon párt kebelében fog menedéket és érdekei számára támaszt keresni, melynek többségre jutását nem óhajtjuk, a függetlenségi pártban. Ne felejtse el a kormány, hogy ő a helyzet sulya alatt épen most legjobban szenvedő kis- és középbirtokosságban leli támasztát; nagyszabású politikai működésének biztos alapját ezekben találta, s hogy a nemzet ezen osztálya támogatta és fogja támogatni a szabadelvű eszmék harczeit mindég, egész addig a határig, midőn ismét fel kell kiáltani a „sed avenam non!”

Avenam non! Nem bizony, vagyoni alapját a nemzet ezen osztálya semmiféle

politikának, semmiféle pártnak, sem a szabadelvű sem a nemzeti pártnak feláldozni nem fogja, s ha e két párt feladatát vele szemben nem teljesíti, menni fog oda, hol az érdekei megvédését feltalálhatni reméli. „Vitam et saguinem, — sed avenam non!”

BELFÖLD.

A szentesített egyházpólitikai törvények közül az állami anyakönyvvezetésre vonatkozó fog legelőször életbe lépni. A Wekerle-kabinet azt tervezte volt, hogy ez az új intézmény, szeptember hó elsejével kezdje meg működését s a jövő év négy első hónapjára eső költségei föl is vannak véve az állami költségvetési előirányzatba. A belügyminiszter hivatalosan benyújtott adatokból megállapította ugyanis ama kiadások valószínű összegét, melyet a külön anyakönyvi hivatalok fönntartása s egyes anyakönyvvezetők és anyakönyvvezető-helyettesek tiszteletdíjban részesítése okozni fog s ezen approximativ számítások alapján 275.847 forintban irányozta elő az új intézmény szükségletét a jövő év négy első hónapja alatt.

A kormányválság.

— december 27.

Szokatlan éles formában foglalkozik a bécsi „Presse” karácsonyi száma a magyarországi politikai helyzettel. Az osztrák kormány félhivatalos lapja a Wekerle-kabinet lemondásának okait taglalva, megállapítja mindenekelőtt, hogy ez a kabinet már alakulásában a halál csiráját hordozta magában, mivel az egyházpólitikai reformokat párttaktikai csélok ből erőszakolta föl.

Elmondja ezután, hogy a 175 többség, a melylyel a javaslatok megszavaztattak ügyeskedés eredménye, mert bécsi kollégáink szerint a figyelmes szemlélő látni kénytelen, hogy a képviselőház többségének magatartása az ország többségének nagy ellenzésével találkozott. Rossz néven veszi a Wekerle-kabinet, hogy az átfogó reformok oly nagy tömegére vállalkozott s még a valuta-szabályozást is megvalósítani akarta. Szemrehányással illeti a szélsőbal liberális elemei részéről a reformra adott szavazatokért s azt az állítást kockáztatja, hogy ezek meghálálása öszlatából hunyt szemet a Wekerle-kormány a Kossuth-kultusz előtt, és követett el kormányzati mulasztásokat. A bünlajstromból kijut a szabadelvű pártnak is, a mely a bécsi félhivatalos szerint tündető és inkorrekt magatartást tanusított az esetleges Khen-Héderváry kabinet ellen és Szilágyi mellett. Elmondja a párttól, hogy az egyéni erőket felhasználta s megingatta a hitet a pártéletképessége iránt. Szóval a bécsi félhivatalos megírta ezt a cikket a budapesti klerikális lapok hazudozásai alapján, s nélkül, hogy ügyet vetett volna arra, hogy mindazok, a mikre mint tényekre hivatkozik, az események és a köztudomásra jutott törekvések által többszörösen megczafoltattak.

Magyarországon senki sem hisz abban a mesében, hogy az egyházpólitikai reformok kérdése taktikai manőver által nyomult volna előtérbe. A Kossuth-kultusz tartalma, és jelentősége sokkal ismertebb és azzal szemben a kormány nyíltzívű magatartása sokkal loyálisabb, mint azoké a hizelkedőké, a kik a Kossuth-kultuszt és a debreczeni elítélendő inozidenst a korona és a magyar nemzet közötti elhidegülés előidézésére akarták és szeretnék felhasználni. Azt pedig, hogy a magyar közvélemény a maga egészében csaknem osztatlan lelkesedéssel áll a Wekerle kabinet egyházpólitikai programja mellett, csakis

Zichy Nándorék és a magyar „Vaterland” káplánjai merik tagadni, de még ezek sem hiszik el.

Megyei közügyek.

Folytatólagos sorrendje

az Aradvármegye törvényhatósági bizottsága 1895. évi január hó 14-iki közgyűlésén tárgyalandó ügydaraboknak.

14. A kir. tanfelügyelő átirata a mikalakai iskola segélyezése iránt.

15. Az aradi Kölcsey egyesület átirata az ereklje muzeum bizottságába a vármegye részére fenntartott 3 hely betöltése iránt.

16. A vármegye árvaszékének előterjesztése Kriznyik Mitruné gyámpénztári adós tartozásának leírása iránt.

17. A vármegye árvaszékének előterjesztése, a néhai Jonescu Lázár terhén, perköltés előlegbeli követelés czimén tévesen nyilvántartott 159 frt 1 kr leírása iránt.

18. Vincze János és társai battonyai lakosok kérvénye a megyes-egyházai hetipiacz teljes felszabadítása tárgyában.

19. Csermő község képviselő testületi határozata a kisdud odvadi költségek fedezése iránt.

20. Wollheim Lipót berzovai lakos fellebbezése Berzova község képviselő testületének határozata ellen, melylyel egy utozai lugas felállításáért 30 frt évi bért követelnek.

21. A soborsini körjegyzőségbeli szövetséghez tartozó községek képviselő testületének határozata a körjegyző fuvar átalánya iránt.

22. F. Gyarmat község képviselő testületének határozata a vadászati haszonbér jövedelem tárgyában.

23. Solymos község képviselő testületének határozata az állami kavicsbánya kihasználása iránt.

24. Pópa Péter és társai fellebbezése a tauuzi szülésznő választása ellen.

25. Borosjenő község képviselő testületének határozata a községi iskola épület fönntartásának megtagadása iránt.

26. Draucz község képviselő testületének határozata a községi tenyész állatok részére istálló építése tárgyában.

Aradon, 1894. évi december hó 11-én.

Kiadta:

DÁLNOKI NAGY LAJOS,
főjegyző.

IDŐJÁRÁS.

Legnyomás: reggel 7 órakor 772.5 milliméter, délután 3 órakor 769.5 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° — 7.1, délután 2 órakor C° — 3.7. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DK. 3. délután 2 órakor DN. 4. Felhőzet: reggel borult, ködös, délután borult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

Hétköznepok.

— Ünnepek utáni hangulat. — Valami a korzóról. — A színházi heringek. — Megnyílt a jégpálya. — A színészek is emberek. —

Arad, december 27.

Az ünnepekre is szükség van, hogy az embert megszálja a munka utáni vágy. Mert szó, ami szó, a munkát szeretjük szidni, addig, a míg van munkánk, ha pedig téletlenségre kárhoztat a sorsunk, vagy pedig belecsöppentünk valamely hosszabb lélekzetű ünnepbe, bizony-bizony ábítószunk a dolog után.

Hát így voltunk a karácsonnyal is. Az előtte való napok bokros fáradaimai közepette kevésbé hizelgően nyilatkoztunk a dologról, aztán vigasztaltuk magunkat a legszebb ünneppel, melyről első nap elismertük, hogy kedves, másnap még többet ettünk, mint az elsón, tegnap reggel pedig a munka után rossz gyomorral, macskanyöszörrel kívánkoztunk.

S most ismét hétköznepem vagyunk. . . Hétköznepem, mely kevesebb ebédet és üdvözlőkártyát, de mindenesetre több hasznót, s nagyobb megelégedést terem, mint azt ünnepek. . .

Az ünnepi korzó nem olyan volt mint a hétköznepi.

Az a bizonyos A—B vonal megváltozott, befeketedett emberekkel. Husszuságában, szélességében mozgott, mint egy tarkapikkelyes kigyó, melynek minden porczikája érez.

Az egymás hátán tolongó emberek közt talán több volt az ismeretlen, mint az ismerős. A párnapra hazasszabadult kadétok, hivatalnokok, s egye-

nan több látogatást tett a palotában Pápaynál és még egy két méltóságnál.

Wekerle után következtek a délelőtt olyamán Vaszary Kolos hercegprímás és Schlauch bibornokok, Szilávy József főrendiházi és Bánffy Dezső b.képviselőházi elnökök, Karolyi Tibor gr. főrendiházi alelnök, Perczel Dezső első és Andrássy Tivadar gr. második képviselőházi alelnök.

A Budapesti Tudósító jelentése szerint a király először Vaszary Kolos hercegprímást, azután Szilávy József főrendiházi, továbbá Bánffy Dezső br. képviselőházi elnököket hallgatta meg, utánok pedig Perczel Dezsőt és Andrássy Tivadar grófot. Délután fogadva lesz Szabó Miklós, a kuria elnöke és főrendiházi tag. Ma aligha lesz több politikai meghallgatva.

Mikor alakul meg az új kabinet?

Budapest, december 27. (Saj. tud. táv.) A Budapesti Tudósító jelenti: Ó Felsege a király, a mint halljuk, nemcsak a holnapot, hanem a szombat és vasárnapot is fel fogja használni arra, hogy a magyarországi politikai helyzetről behatóan tájékoztassa magát, és meghallgassa a magához hívott különböző politikusok nézeteit az aktuális politika több kérdéséről és részletéről.

Mivel a legközelebbi három nap alatt kizárólag a politikai helyzetnek általában megvilágításáról van szó, személyes vonatkozások nélkül nem is tehető fel, hogy a korona részéről még ez év folyamán megtörténjék a döntés egy új kabinet alakítása tekintetében.

A király azon egyént, a ki új kabinet alakításával lesz megbizandó, alkalmasint csak Bécsből való visszatérése után fogja kijelölni, épen azért eleje váganak az eseményeknek mindazon hírek, a melyek a különböző politikai egyéniségek mostani kihallgatásait miniszter kombinációkkal vagy akár csak a pártok helyzetének bárminő átalakulásával óhajtják kapcsolatba hozni.

A szabadelvű párt értekezlete.

Budapest, december 27. (Saj. tud. táv.) A szabadelvű párt mai értekezletén Wekerle bejelentette a lemondást, melyre kényszerült, mert nem nyilvánult a bizalomnak azon mértéke a korona részéről, melyet az ügyek sikeres vétele iránt szükségesnek tartottak. — Kijelenti, hogy a szabadelvű pártban mint közharcosok se kívánnak hátra maradni azon nagy elvekérti küzdelemben, ha mások lesznek is az első vonalban. — Azon politika alap elveit, melyeket a kormány és a párt magáénak vall, ők is magukénak tekintik a jövőben is. Szavait viharos éljenzések kísérték.

Darányi meleg szavakban adott kifejezést a párt sajnálkozásának és egyuttal hangoztatta az elvi összetartást.

Csáky Albin szintén sajnálatának adott kifejezést a kormány távozása fellett, de hangsúlyozta, hogy ott, hol az ország érdeke lép előtérbe, minden más kormányt is, mely ugyanazon alapon működik, támogatni kell. Bizik az alkotmányosságba, a pártnak állhatatosságában, és nyugodtan néz a jövő fejlemények elébe.

Ezután Darányi lelkes éljenzések között az értekezletet bezárta.

A helyzet.

Budapest, decz. 27. (Saj. tud. táv.) A helyzeten az eddigi kihallgatások még mit sem változtattak. A szabadelvűpárt körében a kormányelnökségre még mindig Bánffy van kombinációban, felülről azonban valószínűleg igyekezni fognak Széll kabinet alakításra birni. Ha Széll, ki ma még mindig tartozkodó álláspontot foglal el, enged, azon esetben a kormánypárt respektálja a korona óhaját, és támogatja Széllt, kit idáig is csak azért nem kombinált, mert maga Széll nem akarta.

A nápolyi király f.

Arcó, december 27. (Saj. tud. táv.) II. Ferencz, volt nápolyi király, ma meghalt.

Szerencsétlenül járt hajó.

Kopenhaga, december 27. (Saj. tud. táv.) A II. Alexander nevű gőzös az északi tengeren szerencsétlenül járt. Rebe kapitánytöt emberrel megmenették, de a hajón volt 17 ember sorsáról mit sem tudnak.

KÖZGAZDASÁG.

— Az ágió. A váमितékeknek esztben történő fizetésénél vagy biztosításánál, a törvény értelmében szedendő aranyárkelet-pótlék 1896. évi január hóra huszonnégy (24) százalékban állapított meg.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes és Balog cég jelentése. — Budapest, december 27.

Gabonaüzlet: Buzát ma mérsékelten kínáltak, a vételkedv tartózkodó volt, az irányzat csendes lett, elkelt 16,000 mm. néhány krral olcsóbb árakon. Eladások:

Table with columns for location (Tiszavidéki, Bánáti, Felvidéki, Felső-tiszai, Zab), quantity (mmassa, kg), and price (ft).

Határidőüzlet: Amerikából érkezett szilárdabb jegyzésekre nálunk teljesen változatlanul indult, a később az igen gyenge vásárlási kedvre tetemesen meglanyhult. Tengeri szilárdan indult s csak zariat felé gyengült meg 1-2 krajczárral. Zab és rozs változatlanok.

Zárul 11 órakor

Table with columns for commodity (Buza márczius-április 1894, etc.), price range, and date.

Külföld: New-York: buzára 1/4-3/8, tengerire 1/4-3/8 szilárdabb, Chicago: buzára 1/8-3/8, tengerire 3/8-7/8 szilárdabb, Páris tartott, London és Liverpool zárva.

Értéktőzsde: A két napi magánforgalom után ma is igen szilárdan indult az üzlet s külföldi lanyhább jegyzésekre itt is meglanyhult.

Zárul 11 órakor:

Table with columns for commodity (Osztrák hitelrészvény, Magyar hitelrészvény, etc.), price, and date.

Szeszüzlet.

— Decemher 27. —

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban nyers szesz 58.—, kicsinyben 53.50 nordó nélkül per 100 liter 1/2 beleértve 85 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. — Budapest, decemher 27. d. u. 5 óra.

Table with columns for commodity (Buza bányági uj, Buza tiszavidéki, etc.), quantity (100 kg), and price (frttól, frtig).

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktőzsden.

Budapest, 1894. decemher 27.

Table with columns for commodity (Magyar aranyjárdék 4%, Magyar koronajárdék 4%, etc.) and price.

Aradvárosi

Evadbérlet 85. szám.

színház.

Havibérlet 5. szám.

Pénteken, 1894. decemher 28-án

Tabarin felesége.

Tragikomédia 1 felvonásban. Irtá: Catulle Mendés. Fordította: Császár Imre.

SZEMÉLYEK:

Table listing cast members (Tabarin, Artaban, P. yandre, etc.) and their roles.

EZ UTÁN:

Nők harca,

vagy: Párbaj a szerelemben.

Vigjáték 3 felvonásban. Irták: Scribe és Legouvé. Fordította: Paulay Ede.

SZEMÉLYEK:

Table listing cast members (Autreval grófnő, Vilégontier Leona, etc.) and their roles.

Kezdeté 7 órakor.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Decemher 27. —

Vasúti szálloda: Singer Armin kereskedő, Lippa. Rád Jenő mozdonyvezető, Tóvis.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

NYILTTÉR.*

Jövedelmező mellékkereset.

Czimzetek gyűjtéséhez értelmes egyének kerestetnek. Seligmann's Adressen Bureau. Hamburg III.

* Az ezen rovattalal közzétettéért nem vállal felelősséget a szerk.

17412/1894. sz.

Körözés.

Folyó évi december hó 14-én egy 9 hónapos körüli fekete, hasa alján fehér szőru sertés találtatott bitangságban.

Ezen sertés tulajdonosa köröztetik azzal, hogy amennyiben annak átvétele végett folyó hó 27-ig nem jelentkezik, az nyilvános árverésen eladatni fog.

Arad, 1894. december hó 17-én.

Sarlot Domokos
főkapitány.

Téli áruk!

Az olcsóság csodája!

a hol mindent fél árban lehet venni
csakis, de csakis

Kilényi R. és Társa

7, 14 és 30 kros bazárjában
a színházépületben, a 18 vértanu szobor
átellenében van. 536 9-9

Iskolai táskák potom árért.

Alkalmi ajándékok
hihetetlen olcsó áron.

Gyermekjátékok majdnem ingyen.

Gyermek és férfi kalapok minden árban.
Gyermek és férfi ingek, harisnyák, nyak-
kendők, gyermekkoosik, utazó bőröndök,
esernyők, stb. stb. 813.

olcsóbban mint bárhol.

Ternovai járás főszolgabírójától.
3353/894. 940. 1-3.

Árverési hirdetés.

Melynél fogva közhirre tétetik, hogy a silygyiai körjegyzőségi szövetkezetbeli községek tulajdonát tevő jegyzői lak és irodahelyiségül szolgált, a silygyiai 52. sz. tjkben A+1. 127. hr. számú épület és beltelek, miután annak eladása Aradvármegye tekintetes törvényhatósági bizottságának 505/893. sz. határozatával engedélyeztetvén, folyó évi december hó 30-án d. e. 10 orakor Silygyia községhezánál megtartandó árverésen eladatni fog.

Feltételek

1. Kikiáltási ár 1000 frt.
2. Árverelni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át az árverés megkezdése előtt készpénzben vagy az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. igazságügy-miniszteri rendelet 8. §-a értelmében óvadékképes értékpapirokban letenni.
3. A vétel az árverés után a bánatpénz betudásával azonnal készpénzben lefizetendő.
4. Az átírás és az árveréssel járó költségeket egyedül vevő köteles viselni.
5. Az árverés jogcselekménye vevőre azonnal kötelező, míg ellenben a községek nézve a kötendő szerződésnek a törvényhatóság jóváhagyása után lép életbe.

Ternova, 1894. decz. 18.

Kiss
főszolgabíró.

Legfinomabb csemege- és fűszer-üzlet.

Valódi orvosi tekintélyek által kitűnőnek elismert

ménesi fehér asszu-bort

7/10 literes palaczkokban

1 forintért

ajánl és tisztaságáért készeskedix

ÉLES ÁRMIN

fűszer- és csemege-
kereskedő

Aradon.

Valódi francia pezsgő, cognac, tea, rum, Prágai sódar, sajtok.

Dreher Antal kőbányai serfőzdéjének főraktára.

26133/1894.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszteriumnak 101636/1894. számú intézkvénye nyomán ezennel közhirre tétetik, hogy az 1894. évben engedély mellett termelt dohány beváltására kiküldött bizottság Arad sz. kir. város területén f. évi december 10-től 1895. évi február hó 23 ig működik.

Arad, 1894. december 12.

A városi tanács.

Nem bankok közlönye!

Teljesen független! Pártatlan!

Magyar Tőzsdei Közlöny

Budapest, Váci-utca 18.

1895. január 1-én a kiadó bel és külföldön elismert pénzügyi-szakirói pályájának

XVI. évfolyamát

kezdi meg. — **Információ** befektetési és üzletkedési értékekről, **megbeszélések** az összes értékpapírcsokról, elismert, megbízható, teljesen önálló, eredeti módon, különösen a

MAGYARORSZÁG és AUSZTRIAI

általánosan kedvelt, elterjedt oszmletekről.

A többi között kellő világításba helyezi az **irányadó** budapesti tőzsde ismeretlen jelentőségét és **különösen** ma minden értékpapír tulajdonosra nézve pénzügyi tanácsadó,

megvesztegethetlen és nélkülözhetlen közlöny,

melynek olvasása

sok ezerszeres hasznot hajt.

Egész évre csak 1 forint o. ó.!! Mutatványszám „Ünnepi ajándék“ (tartalomdus könyvecske) és információ ingyen.

A „Magyar Tőzsdei Közlöny“ bankosztálya **Budapest** (Váci-utca 18. feljárt régi posta-utca) **ujon belépő üzletfeleinek** rendkívüli előnyöket nyújt.

„Aradi Nyomdarészvénytársaság“ könyvnyomdája.

26532/1894.

Hirdetmény.

Városunk közönségének ezennel tudomására hozzuk, hogy azon magánosok, kik saját házi s úkségletükre a közbiztonságon hentes által serfőztést vágatnak, tartoznak a városi fogyasztási adó felügyelőségtől előzetesen igazolványt beszerezni, mert különben a vágás a fogyasztási adó befizetését igazoló bárca nélkül meg nem engedtetik.

Arad, 1894. decz. 15.

A városi tanács.

M. k. államvasutak. Üzletvezetőség Debreczenben.

30563/1894. III. szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Nagy Károly állomásán 1895. évi márczius 31-én a vasuti vendéglő bérlete lejár; ugyanazon időponttól számítandó három évi időtartamra ezen vendéglő bérletére ezennel zárt ajánlati tárgyalás hirdetetik.

Az 50 kros bélyeggel és „Ajánlat a m. kir. államvasutak Nagy Károly állomásán levő vendéglő üzlet bérletére“ felirattal ellátott, nemkülönben a kellő okmányokkal felszerelt, borítékba zárt és lepecsételt ajánlatok 1895. évi január hó 2-án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetősége titkári hivatalához posta útján térti bevénnyel nyújtandók be; ugyanazon időpontig bánatpénz fejében pedig 200 azaz kétszáz o. é. frt készpénzben küldendő be — függetlenül az ajánlattól — a debreczeni üzletvezetőség gyűjtőpénztárába posta útján jelen pályázati hirdetmény számára való hivatkozással.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek nevezett üzletvezetőség III. (forg. és keresk.) osztályában (Hungária-kávéház épület II. em. 12. ajtó) a hivatalos órák tartama alatt (d. e. 8-12 és d. u. 2-4 óráig) megtekinthetők, mirt is az ajánlattevőktől feltételeztetik, hogy azokat ismerik és magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkező ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetősége fenntartja magának azon jogot, hogy a pályázók közül — tekintet nélkül a felajánlott bérletösszeg nagyságára — szabadon választ-hasson.

Debreczen, 1894. október hó 1-én.

Az üzletvezetőség.